

แนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
Guidelines for the development of management according to the standards
of management and management processes of schools under Tak Primary
Educational Service Area Office 1

ณัฐวัฒน์ อยู่ทิม¹, ประจบ ขวัญมัน²

Nattawat Yutim¹, Prajoh Khawnman²

Corresponding Author E-mail: nattawatyutim@gmail.com

Received: 2024-01-24; Revised: 2024-02-13; Accepted: 2024-04-06

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหา และเปรียบเทียบสภาพการบริหารงาน 2) หาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 178 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 17 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งฉบับเท่ากับ 1.00 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.996 ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.996 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และเมื่อพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ในภาพรวมเฉลี่ยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา รองลงมา คือพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ ปัญหามากที่สุดคือ ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ผลการเปรียบเทียบจำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีการดำเนินงานการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) แนวทางพัฒนาได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดค่าเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา สร้างความตระหนักให้เห็นถึงคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ ร่วมกันวิเคราะห์ หลักสูตรสถานศึกษา จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นปัจจุบัน ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพตามที่สนใจ มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเริ่มต้นจากภายในห้องเรียนและพัฒนาสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, การบริหารงาน, มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

¹ Student in Master of Education Degree, Educational Administration, Kamphaeng Phet Rajabhat University

² อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

² Advisor, Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University

Abstract

This research aimed to study 1) conditions, problems, and compare conditions management according to standards in administration and management processes of school under the Tak Primary Educational Service Area Office, Area 1. 2) find ways to develop management according to standards in administration and management processes of school under the Tak Primary Educational Service Area Office, Area 1. The sample group consisted of 178 school administrators and teachers by multi-step selection. There were 17 informants using the purposive selection method. The instrument for collecting data was questionnaires and interviews with a reliability of 0.996. Statistics used in data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA when differences were found, the pairwise mean differences were tested using Scheffe's method. and Contents Analysis. The research results were found as follows;

1) Administrative conditions according to standards in administrative and management processes of school under the Tak Primary Educational Service Area Office, Area 1, overall, the average level of practice was at a high level. The aspect with the highest average was the educational institution's quality management system, followed by developing teachers and personnel to have professional expertise. And the aspect with the lowest average was the organization of information technology systems to support management and learning. The most common problems are supporting management and learning management in the systematization of information technology. The comparison results by school size show that there are significant differences in administrative and management process standards between small schools and large schools, and between medium schools and large schools .05. 2)The development policy includes: the administrators of educational institutions should involve teachers and staff in setting the goals, visions and missions of educational institutions; Improve the understanding of learners' quality; Taking the analysis of curriculum and educational institutions as the core; Make a learning management plan; Encourage teachers to develop professionally according to their interests; Organize the physical environment to develop learners' learning management, starting from the classroom; Developing the environment outside the classroom; Encourage personnel to have information technology knowledge.

Keywords: Guidelines for development, Administration, The standards of administrative and Management processes

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือหรือกระบวนการสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถ รวมทั้งพฤติกรรม เจตคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคลอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สมบัติของบุคคล ดังกล่าว เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วยความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และมีการแข่งขันอย่างรุนแรงทางเศรษฐกิจทำให้คุณภาพของประชากรยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น (อารยา กิระวัฒน์. 2564: 11) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของคนให้มีคุณภาพเป็นเรื่องที่มีจำเป็นโดยต้องเป็นการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวผู้เรียนได้รับการ พัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนรู้จักวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม รู้จักพึ่งตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560)

กระบวนการบริหารและการจัดการเป็นการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา โดยมีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจนสามารถดำเนินงาน พัฒนาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร

สถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2561) โดยการบริหารงานเชิงคุณภาพหรือวงจรเดมมิ่ง (PDCA) นี้ได้พัฒนาขึ้น โดย ดร.ชีวฮาร์ท ต่อมา ดร.เดมมิ่ง ได้นำมาเผยแพร่จนเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย PDCA (Plan Do Check Act) เป็นพื้นฐานในการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของการดำเนินงาน การดำเนินงานในรูปแบบ PDCA อย่างเป็นระบบให้ครบวงจรอย่างต่อเนื่องส่งผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเพิ่มขึ้นโดยตลอด การบริหารคุณภาพวงจรเดมมิ่ง ประกอบด้วยภารกิจหลัก 4 ขั้นตอนดังนี้ 1) การวางแผน (Plan-P) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do-D) 3) การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check-C) 4) การแก้ไขปัญหา (Act-A) (Melnly, & Denzler. 1996: 305)

ความแตกต่างของขนาดโรงเรียนในประเทศไทย โรงเรียนขนาดใหญ่ผ่านการประเมินคุณภาพมากที่สุดเพราะมีจำนวนนักเรียน ทุนหมุนเวียน ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงครุภัณฑ์ต่าง ๆ มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดเล็กประสบปัญหาการประเมินคุณภาพอย่างเรื้อรังเพราะขาดแคลนบุคลากรและครุภัณฑ์ รัฐบาลควรเร่งรัดการลงทุนด้านการศึกษาและการเรียนรู้อย่างบูรณาการในทุกระดับการศึกษาโดยใช้พื้นที่และโรงเรียนเป็นฐาน และสนับสนุนงบประมาณด้านครู สื่อ และเทคโนโลยีให้โรงเรียนขนาดเล็ก ผลการประเมินคุณภาพเฉลี่ยรายมาตรฐานของสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นจริงในระบบการศึกษาไทยได้เป็นอย่างดี โดยค่าเฉลี่ยการประเมินสูงสุดคือผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ ส่วนค่าเฉลี่ยที่ต่ำสุดคือผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจรรย์ญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ เป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ (การณัฐพิชชา กษกานน. 2562: 79)

การประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในมาตรฐานที่ 2 ด้านกระบวนการบริหารและจัดการ พบว่ามาตรฐานที่ 2 ส่วนใหญ่สถานศึกษามีผลการประเมินอยู่ในระดับดีคิดเป็นร้อยละ 97.30 รองลงมา คือระดับพอใช้คิดเป็นร้อยละ 2.22 และระดับปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 0.48 โดยแนะนำข้อเสนอแนะเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาด้านการบริหารจัดการศึกษา ว่าสถานศึกษาควรมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบโดยใช้หลัก PDCA โดยสถานศึกษาควรมีการบริหารจัดการร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ นอกจากนั้นสถานศึกษาควรพัฒนาครูจากการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะความรู้พัฒนาเทคนิควิธีสอนเพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้นและสถานศึกษาควรมีการนิเทศและประเมินการสอนของครูด้วย (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2564: 12)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รับผิดชอบเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดตากอำเภอที่ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันออกประกอบด้วย 4 อำเภอ คือ อำเภอเมืองตาก อำเภอบ้านตาก อำเภอสามเงา และอำเภอวังเจ้า มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดจำนวน 108 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จากรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2563 แสดงให้ผลการประเมินตามระดับคุณภาพรายมาตรฐานของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำนวน 108 โรงเรียน มีผลการประเมินตามระดับคุณภาพรายมาตรฐานของสถานศึกษาทั้ง 3 มาตรฐาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี และผลการสังเคราะห์มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีเลิศจำนวน 53 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 56.71 รองลงมาอยู่ในระดับดีจำนวน 45 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 24.05 และระดับพอใช้จำนวน 9 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 9.63 จากผลการประเมิน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ได้กำหนดจุดที่ควรพัฒนาคือการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพด้วยการพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการสอนคิดของผู้เรียน และมีวิสัยทัศน์ที่สูงขึ้น ปรับปรุงโครงสร้างการบริหารงานภายในให้มีความคล่องตัวเพื่อส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น พัฒนาการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน เชื่อมโยงวิถีชีวิตจริงและครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิต สามารถอยู่ในสังคมร่วมกันอย่างมีความสุข (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1. 2564: 18)

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นถึงปัญหาในด้านการบริหารและจัดการการศึกษาของของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐาน

ด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครู สามารถนำข้อมูลไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษา อันส่งผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

1. การบริหารและกระบวนการบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษาคือกระบวนการที่ผู้บริหารต้องใช้เทคนิค กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์และภาวะผู้นำในการบริหารงาน ตลอดจนทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งคน เงิน วัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่เพื่อให้องค์การประสบความสำเร็จทั้งในเชิงประสิทธิผลและประสิทธิภาพ (รุ่งนภา ไกลถิ่น. 2566: 9) ผ่านกระบวนการบริหารการศึกษาซึ่งมีลำดับขั้นตอนต่อเนื่องกัน เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับงานที่รับผิดชอบ การบริหารจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยการวางแผนเป็นหลัก (นิพนธ์ กินาวงศ์. 2563: 7) โดยกระบวนการบริหารงานเชิงคุณภาพ วงจรเดมมิง (PDCA) ได้พัฒนาขึ้น โดย ดร.ชีวฮาร์ท ต่อมา ดร.เดมมิง ได้นำมาเผยแพร่จนเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย เป็นพื้นฐานในการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของการดำเนินงาน การดำเนินงานในรูปแบบ PDCA อย่างเป็นระบบให้ครบวงจรอย่างต่อเนื่องส่งผลการทำงานมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเพิ่มขึ้นโดยตลอด การบริหารคุณภาพวงจรถมมิง ประกอบด้วยภารกิจหลัก 4 ขั้นตอนคือ 1) การวางแผน (Plan-P) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do-D) 3) การตรวจสอบผลการปฏิบัติ (Check-C) 4) การแก้ไขปัญหา ขั้นตอนทั้ง 4 นี้จะต้องปฏิบัติต่อเนื่องกันไปไม่สิ้นสุด ซึ่งเขียนได้ว่า Plan-Do-Check-Act หรือ PDCA (Act-A) (Melný, & Denzler. 1996: 305)

2. การประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การจัดกระบวนการต่าง ๆ อันประกอบด้วย การควบคุม การตรวจสอบ การประเมินผล การรักษาและพัฒนา คุณภาพของสถาบัน หน่วยงานและหลักสูตร เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียมั่นใจว่าผู้สำเร็จ การศึกษาจะเป็นผู้มีความรู้สามารถเป็นบัณฑิตที่ดีมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่กำหนดทั้งยังสามารถสร้างประโยชน์ ให้กับสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (อารยา กิระวัฒน์. 2564: 11) การประกันคุณภาพการศึกษา ถูกตราไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 เมื่อปี พ.ศ. 2542 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ในมาตรา 47 – 51 และได้มีการปรับปรุงเรื่อยมาจนถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 เมื่อปี พ.ศ. 2562 สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่า ผู้เรียนทุกคนจะได้รับ การศึกษาที่มีคุณภาพจากสถานศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้ และนำไปสู่การประเมินคุณภาพภายนอก (สิทธิชัย อุปแสง. 2566: 15) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องให้ใช้ มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2561 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2561: 21) กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ดังนี้ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับ ปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561, หน้า 4) มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ประกอบด้วย

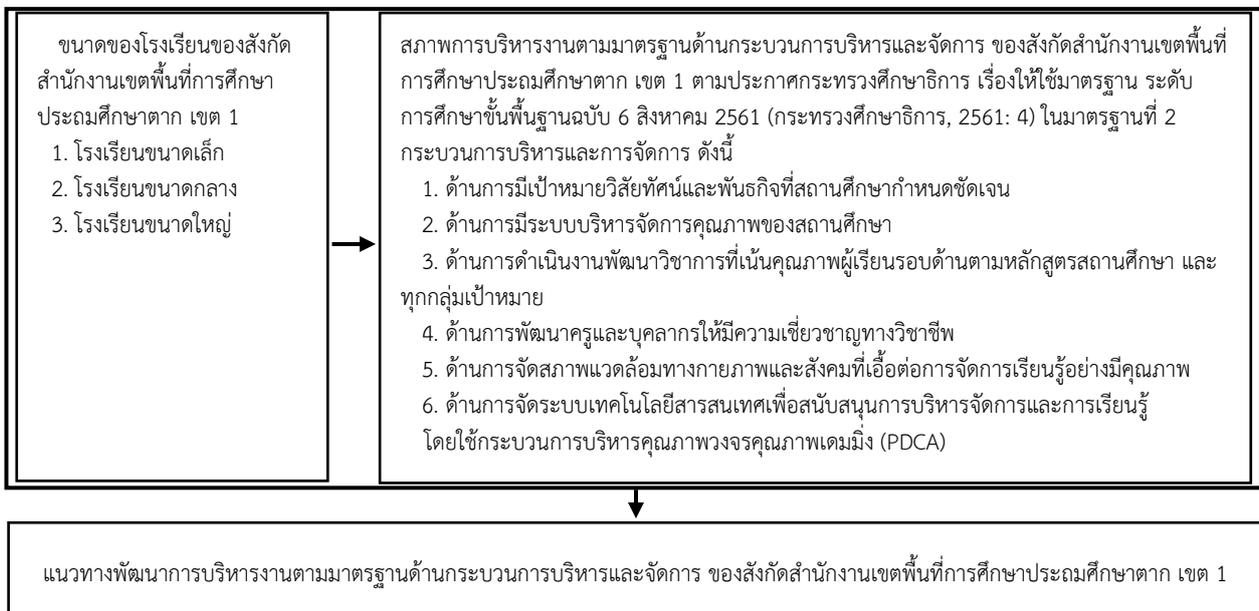
- 1.1 ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- 1.2 ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

- 1.3 ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย
 - 1.4 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
 - 1.5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
 - 1.6 ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้
3. บริบทของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รับผิดชอบเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดตากอำเภอที่ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันออกประกอบด้วย 4 อำเภอ คือ อำเภอเมืองตาก อำเภอบ้านตาก อำเภอสامเภา และอำเภอวังเจ้า มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัด 108 แห่ง จากรายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 พบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศและระดับเขตพื้นที่ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศที่ 1.18 ผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563 พบว่าผลเปรียบเทียบระดับประเทศและระดับเขตพื้นที่ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศที่ 1.07 และจากผลการสังเคราะห์รายงานประจำปีของสถานศึกษา (SAR) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2563 แสดงผลการประเมินตามระดับคุณภาพรายงานมาตรฐานของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำนวน 107 โรงเรียน มีผลการประเมินตามระดับคุณภาพรายงานมาตรฐานของสถานศึกษาทั้ง 3 มาตรฐาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี และผลการสังเคราะห์มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีเลิศจำนวน 53 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 56.71 รองลงมาอยู่ในระดับดีจำนวน 45 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 24.05 และระดับยอดเยี่ยมจำนวน 9 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 9.63 (สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1. 2564: 18)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ดังภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูใน สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ผู้บริหารสถานศึกษา 55 คน ครูจำนวน 800 คน รวมทั้งหมด 855 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่, และมอร์แกน (Krejcie, & Morgan. 1970ม อ้างถึงใน วาโร เฟ็งส์วีสต์. 2561: 191) และกำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 15 คน ครูจำนวน 163 คนรวมเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 178 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาแนวทางการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Questions) ได้แก่ ตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มีข้อความที่กำหนดค่าคะแนนของแต่ละข้อเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด. 2556: 102)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบกำหนดคำตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (Multiple Response Questions) โดยเลือกคำตอบจากคำตอบที่กำหนดให้หลายคำตอบ

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้า แนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพ และปัญหาของการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

2. สร้างคำถามในแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบข่ายเนื้อหา สภาพ และปัญหาของการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

3. สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามกำหนดคำตอบให้เลือกตอบและมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ให้ครอบคลุมขอบข่ายเนื้อหาที่จะศึกษา

4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบและให้เป็นข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงให้เหมาะสม หลังจากนั้นจึงได้นำเสนอผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการศึกษา จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยใช้เกณฑ์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณและเลือกข้อที่ได้ค่า IOC ตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ซึ่งรายการคำถามใช้ได้ทุกข้อ โดยงานวิจัยนี้ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 ถึง 1.00

6. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับสถานศึกษาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach Alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.996

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารการศึกษา เก็บขอข้อมูลกลุ่มตัวอย่างในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดง 1
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามลงรหัส ก่อนที่จะนำไปเก็บข้อมูล
3. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และส่งไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้สถานศึกษาแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง และเก็บรวบรวมส่งคืนผู้วิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ข้อมูล สภาพของการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) โดยมีการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2562: 89)
3. ปัญหาของการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)
4. เปรียบเทียบสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยวิเคราะห์ด้วยการหาค่าที่ (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างจึงทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé) โดยวิเคราะห์ข้อมูลสถิติในโปรแกรมสำเร็จรูป

ขั้นตอนที่ 2 หาแนวทางการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

ผู้ให้ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้แหล่งข้อมูลหรือผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีความเชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง โดยแบ่งคุณสมบัติผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ประกอบไปด้วย ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา นักวิชาการศึกษานิตเทศก์ที่รับผิดชอบงานนิตเทศและติดตาม และข้าราชการครู ผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยนำผลการศึกษาสภาพและปัญหาจากขั้นตอนที่ 1 มาเป็นแนวทางในการสร้างคำถาม และเป็นกรอบในการสัมภาษณ์

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจัดเก็บข้อมูลดังนี้

1. ขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์พิจารณาอนุญาตให้การสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยนัดหมายกับผู้เชี่ยวชาญ
3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ บันทึกข้อมูลตามที่ต้องการด้วยตนเอง
4. ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ และเขียนรายงานต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 17 ท่าน เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานตามมาตรฐานกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 โดยใช้

การวิเคราะห์เนื้อหา (Contents Analysis) ซึ่งจะวิเคราะห์เนื้อหาที่มีประเด็นคล้ายคลึงกันอยู่ในกลุ่มเดียวกัน เพื่อหาข้อสรุปในการทำวิจัย และดำเนินการแจกแจงความถี่เพื่อจัดอันดับความสำคัญ สรุปเป็นแนวทางการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 มีรายละเอียดผลวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

(n=178)			
รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	4.30	0.71	มาก
2. ด้านระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	4.31	0.66	มาก
3. ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร	4.31	0.64	มาก
4. ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	4.31	0.65	มาก
5. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	4.28	0.67	มาก
6. ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้	4.19	0.67	มาก
รวมเฉลี่ย	4.28	0.67	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ในภาพรวมเฉลี่ยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D.= 0.67) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ด้านที่การปฏิบัติสูงสุดได้แก่ ด้านระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.31$, S.D.= 0.66) รองลงมา คือพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.31$, S.D.= 0.65) และด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร ($\bar{X} = 4.31$, S.D.= 0.64) ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.19$, S.D.= 0.67)

2. ผลการศึกษาปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ด้านเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาได้นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาน้อย (ความถี่ 35, ร้อยละ 8.75) รองลงมาคือ สถานศึกษาไม่มีการประชุมสรุปหาแนวทางพัฒนาการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาปรับปรุง คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (ความถี่ 31, ร้อยละ 7.75)

2.2 ด้านระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ไม่มีการนำผลการดำเนินงานการบริหารอัตรากำลังทรัพยากรทางการศึกษา ผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมทั้งผลการดำเนินงานระบบการนิเทศภายใน มาพัฒนา วางแผน ปรับปรุง และร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (ความถี่ 35, ร้อยละ 8.93) รองลงมาคือ ผู้บริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อสนับสนุนบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาน้อย (ความถี่ 32, ร้อยละ 8.16)

2.3 ด้านดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร พบว่าข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ครูไม่ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา (ความถี่ 36, ร้อยละ 9.16) รองลงมาคือ สถานศึกษานำผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรมาพัฒนาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมายน้อย (ความถี่ 30, ร้อยละ 7.38)

2.4 ด้านพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ พบว่าข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ครูนำความรู้ที่ได้จากพัฒนาตนเองมาใช้ในการพัฒนางานของตนเองน้อย (ความถี่ 40, ร้อยละ 9.09) รองลงมาคือ ผู้บริหารไม่นำผลการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ มาสรุปพัฒนาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน (ความถี่ 32, ร้อยละ 7.27)

2.5 ด้านจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ พบว่าข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ครูมีสื่อที่ใช้ในการจัดการผู้เรียนน้อย (ความถี่ 39, ร้อยละ 9.77) รองลงมาคือ สถานศึกษามีสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกที่สนับสนุนในการปฏิบัติงานอย่างไม่เพียงพอ (ความถี่ 35, ร้อยละ 8.77)

2.6 ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ พบว่าข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาไม่มีแผนการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ (ความถี่ 46, ร้อยละ 10.45) รองลงมาคือ มาสถานศึกษาประชุมวางแผน และจัดตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้น้อย (ความถี่ 43, ร้อยละ 9.77)

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีการดำเนินงานบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการแตกต่างกัน

4. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.1 ด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดค่าเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา โดยการนำผลสรุปของปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานมาใช้เป็นแนวทาง ร่วมกันสร้างความตระหนักในการกำหนดแผนงาน โครงการ แผนปฏิบัติการ แผนพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อการปฏิบัติงานระยะยาว และ สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน เพื่อติดตาม สรุป ประเมินผลและเสนอแนะปรับปรุงเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4.2 ด้านระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้าฝ่ายงานในสถานศึกษาควรจัดประชุมศึกษาเกณฑ์ วิธีการ การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรมเพื่อนำไปสู่การกำหนดแผนการดำเนินงาน ระยะยาว และมอบหมายอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอก สถานศึกษาควรนำผลการประเมินในปีการศึกษาที่ผ่านมาวิเคราะห์เพื่อวางแผนปรับปรุงพัฒนาให้ได้มาตรฐาน สำหรับรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อให้เป็นปัจจุบันโดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบจากแต่ละฝ่ายงานภายในสถานศึกษา และ สถานศึกษาควรปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานระยะสั้นและแผนการดำเนินงานระยะยาวเพื่อรองรับการประเมินภายนอก

4.3 ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรประชุมวางแผนร่วมกับบุคลากรภายในสถานศึกษาและสร้างความตระหนักให้เห็นถึงคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา สาระการเรียนรู้และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นปัจจุบัน ครูควรวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อสรุปและนำข้อมูลไปพัฒนาผู้เรียน วางแผนการจัดการเรียนรู้ และสถานศึกษาควรวางแผนอบรมการทำแผนจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้จัดทำปฏิทินกำหนดการส่งแผนจัดการเรียนรู้ออกปฏิบัติกิจกรรม โดยยึดหลัก ทำ-ส่ง-ตรวจ คือครูจัดทำแผนและส่งแผนจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามปฏิทินที่กำหนดเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ตรวจ

4.4 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ พบว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูเข้ารับการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพตามที่สนใจ จัดโครงการพัฒนาครูโดยส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้รับการพัฒนาตนเอง เข้ารับการอบรมศึกษาหาความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอ สถานศึกษาควรใช้กิจกรรม PLC กิจกรรมประชุมอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ครูได้เผยแพร่ความรู้ในเวลาว่าง มาช่วยในการเผยแพร่ความรู้ที่ครูได้ไปพัฒนาตนเองมา และผู้บริหาร และครูควรร่วมกันวางแผนกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน ตามบริบทของสถานศึกษา และสร้างความตระหนักในการพัฒนาตนเองให้กับครู รวมถึงส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาตนเอง

4.5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ พบว่า ผู้บริหารควรประชุมวางแผนร่วมกับครูในการจัดหาและสนับสนุนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ และมอบหมายผู้รับผิดชอบ ผู้บริหารควรสนับสนุนงบประมาณ ให้ครูจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเต็มที่โดยเริ่มต้นจากภายในห้องเรียนและพัฒนาสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้มีการอบรมจัดทำสื่อในชั้นเรียน ส่งเสริมความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกในการจัดการเรียนรู้

4.6 ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารควรประชุมวางแผนร่วมกับครูในการจัดหาและสนับสนุนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ และมอบหมายผู้รับผิดชอบ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการจัดอบรมภายใน และประสานงานร่วมกับหน่วยงานภายนอกให้ความสนับสนุนเทคโนโลยีสารสนเทศและการดูแลรักษาซ่อมบำรุงที่มีอยู่ให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการศึกษานโยบายการพัฒนาระบบงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ผู้วิจัยสรุปประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลจากการศึกษาสภาพการบริหารงานมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีการบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน ผู้บริหารมีการตรวจสอบผลการบริหารอัตรากำลัง การจัดหาทรัพยากรทางการศึกษา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง และมีการนำผลการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษามาวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา สุโน (2565) พบว่า สถานศึกษานำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ผู้บริหารและครูร่วมกันดำเนินการปฏิบัติตามแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา สถานศึกษามีการบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารและครูร่วมกันติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการนิเทศภายในสถานศึกษาผู้บริหารและครูมีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาแก้ไขปัญหาในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษา สถานศึกษามีรูปแบบการบริหารและจัดการเชิงระบบทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน โดยสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งสอดคล้องนโยบายการปฏิรูปการศึกษา และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พร้อมทั้งดำเนินการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบกัลยาณมิตร เพื่อกำกับติดตาม ให้แนะนำแก่ครูและบุคลากรในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัย สิทธิชัย อุปแสน (2566) พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ และความต้องการจำเป็นเรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ข้อที่ 1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน ข้อที่ 6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ข้อที่ 3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมายและข้อที่ 4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ข้อที่ 2 มีระบบบริหารจัดการผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่ากระบวนการบริหารและจัดการสถานศึกษาให้มีความรู้จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบมีแบบแผนโดยการนำนโยบายต่าง ๆ ของทางภาครัฐความต้องการของท้องถิ่นให้สอดคล้องกับบริบทสถานศึกษาสู่การปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรมมีการตรวจสอบติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

แลกเปลี่ยนเรียนรู้รับฟังปัญหาข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องและนำมาพัฒนาการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนด

2. ผลจากการศึกษาปัญหาบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ พบปัญหามากที่สุดในการจัดการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้น้อย สถานศึกษาไม่ดำเนินการจัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา ไม่มีคณะกรรมการตรวจสอบผลการจัดการเรียนรู้ ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องสถานศึกษาไม่มีนำผลการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้มาสรุปปัญหาและหาแนวพัฒนานาปรับปรุงแก้ไข สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธาทิพย์ หาญเมือง (2563) พบว่า ครูผู้สอนนำทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาจัดทำเป็นสื่อการเรียนการสอนน้อยสถานศึกษามีการจัดหาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนน้อย โรงเรียนมีจำนวนวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนไม่เพียงพอหรือไม่เหมาะสมกับนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณด้านวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพต่ำหรือไม่ตรงความต้องการของครูหรือนำไปใช้โดยไม่เกิดผลประโยชน์ที่คุ้มค่าครูไม่มีความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย สอดคล้องกับ วิลาวัลย์ ชันทะ (2563) พบว่า การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาของกลุ่มงานบริหารวิชาการ จะต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 พัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการทดสอบแห่งชาติ (O-Net) สูงขึ้น จัดทำข้อมูลของกลุ่มงาน ทะเบียนนักเรียนให้อยู่ในลักษณะข้อมูลสารสนเทศ ที่สามารถใช้งานได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง โดยนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาช่วยในการจัดเก็บข้อมูล

3. ผลจากการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการจำแนกตามขนาดโรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษามีขนาดต่างกันมีการวางแผนจัดประชุมกำหนดค่าเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาอย่างชัดเจน รวมถึงวางแผนกำหนดค่าเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาตินโยบายของรัฐบาล รวมทั้งของหน่วยงานต้นสังกัด และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน จึงทำให้โรงเรียนขนาดใหญ่การปฏิบัติที่มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุพงศ์ ไชยบุตร (2564) ได้ศึกษาปัจจัยการบริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีธยมศึกษาเขต 23 ตามทัศนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่ามีความแตกต่างกันได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ และเมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ผู้บริหารและครูใน โรงเรียนขนาดขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นมากกว่าในโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนทุกโรงเรียนมีการดำเนินการเหมือนกันทุกโรงเรียน ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษ มีกระบวนการกำหนดเป้าหมายให้เป็นรูปธรรมชัดเจน มีนโยบายและแผนงานชัดเจน เข้าใจได้ง่าย มีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ เอื้อต่อกระบวนการกำหนดวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิณญารัตน์ ทองเหลือง (2563) พบว่า ขนาดของโรงเรียนย่อมมีการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน ด้วยบริบทที่แตกต่างกัน ครูและผู้บริหารอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน

4. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดค่าเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา สร้างความตระหนักให้เห็นถึงคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญร่วมกันวิเคราะห์ หลักสูตรสถานศึกษา จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นปัจจุบัน ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการพัฒนาตนเองทางวิชาชีพตามที่สนใจ มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยเริ่มต้นจากภายในห้องเรียนและพัฒนาสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียนส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา สุโน (2565) พบว่า สถานศึกษาควรดำเนินการจัดการประชุมหรืออบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารจัดการสถานศึกษาพร้อมทั้งร่วมกันจัดทำ SWOT เพื่อให้รู้ถึงจุดเด่น และข้อจำกัด พร้อมทั้งประเมินจุดเสี่ยง รวมทั้งทำให้ทราบถึงบริบทที่แท้จริงของสถานศึกษา และร่วมกันระดมความคิดเห็นในการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกพร อุดมพาณิชย์ (2566) พบว่า แนวทางให้สถานศึกษาต้องดำเนินการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนปัญหา อุปสรรคของโรงเรียนโดยใช้มาตรฐานและตัวชี้วัดของสถานศึกษาและของสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งการพัฒนาในแต่ละด้านต้องกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของแต่ละกิจกรรมในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแนวใหม่ มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ โดยต้องกำหนดปฏิทินและเครื่องมือ ในการตรวจสอบการดำเนินงานให้ถูกต้องและชัดเจนตามมาตรฐานที่กำหนด โดยมีการจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณะชน เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทั้งนี้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินการพัฒนา กำกับติดตาม และปรับปรุงแก้ไข โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA เข้ามาเป็นตัวกำหนดกรอบการทำงานอย่างเป็นระบบครบวงจรซึ่งจากระดับคุณภาพในทุกมาตรฐานของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการพัฒนาเชิงนโยบาย

1.1.1 ควรจัดอบรมแนวทางปฏิบัติงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การตั้งกลยุทธ์ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ของสถานศึกษานำไปสู่การพัฒนาผลการคุณภาพการจัดการศึกษาที่สูงขึ้น

1.1.2 ควรจัดทำเอกสารคู่มือชี้แจงแนวทางการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการ เพื่อเผยแพร่ให้สถานศึกษานำไปปรับปรุงการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษา

1.1.3 ควรกำหนดปฏิทินการดำเนินงาน ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยการจัดทำปฏิทินกำหนด วัน เวลาในการตรวจเยี่ยม และให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาในสังกัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานระยะสั้นและแผนการดำเนินงานระยะยาวนำไปสู่การพัฒนาผลประกันคุณภาพภายในและรองรับการประเมินภายนอก

1.2 ระดับองค์กร

1.2.1 สถานศึกษาควรให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดค่าเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษาให้เป็นตามบริบทของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผลการประเมินคุณภาพของสถานศึกษาที่สูงขึ้น

1.2.2 สถานศึกษาควรจัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในเพื่อเป็นแนวทางในปฏิบัติงานประกันคุณภาพของสถานศึกษาและเป็นการสร้างความเข้าใจที่ตรงกันกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.2.3 สถานศึกษาควรมีการตรวจสอบติดตามผลการดำเนินงานมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษา โดยมีการจัดตั้งหรือกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพและรายงานต่อผู้บริหารเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน

1.3 ระดับบุคลากร

1.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำทฤษฎี เทคนิค และวิธีการต่าง ๆ ของการบริหารมาปรับใช้ในการบริหารและจัดการสถานศึกษา พร้อมทั้งถ่ายทอด องค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและจัดการสถานศึกษาให้กับครูทุกคนภายในสถานศึกษา

1.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการเข้าร่วมการอบรมพัฒนาตนเอง และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้ารับการอบรมพัฒนาเชิงปฏิบัติการในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้ ความสามารถ และทักษะรวมทั้งเทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ และนำไปปรับใช้การบริหารและจัดการสถานศึกษา

1.3.3 ครูควรวางแผนการดำเนินงานตาม เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษาที่สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.2 ควรศึกษาปัจจัยในการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.3 ควรศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและจัดการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร อุดมพาณิชย์. (2566). การดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาแนวใหม่ของกลุ่มโรงเรียนไตรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- การัญพิชชา กชกานน. (2562). ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีศึกษา: โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมภาคประชาสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. รายงานการวิจัยคณะครุศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- เจษฎา สุโน. (2565). แนวทางการบริหารงานระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในจังหวัดกำแพงเพชร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2562). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิพนธ์ กินาวงศ์. (2563). หลักการบริหารการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). พิษณุโลก: ตระกูลไทย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พิณญารัตน์ ทองเหลือง. (2563). แนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จังหวัดกำแพงเพชร. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- รุ่งนภา ไกลถิ่น. (2566). แนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย. การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2561). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิลาวัลย์ ชันทะ. (2563). การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารและการจัดการสถานศึกษาเพื่อนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนแม่ลาววิทยาคม. การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สิทธิชัย อุปแสน. (2566). แนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1. (2564). รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ 2563. ตาก: ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2564). รายงานประจำปี 2564. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สุทธาทิพย์ หาญเมือง. (2563). แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- อนุพงศ์ ไชยบุตร. (2564). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

อารยา กิระวัฒน์. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

Melnyk, S. A., & Denzler, D. A. (1996). *Operations management: A value-driven approach*. Boston: Irwin/McGraw-Hill.